Nieuwsbrief nr. 53 (april 2012)

In deze nieuwsbrief van de Historische Vereniging die Goude vindt u onder andere informatie over de ledenvergadering van25 april. Deze wordt voorafgegaan door een lezing van Nico Habermehl over de Goudse straatnamen. De bijeenkomst begint om 20.00 uur. Lokatie is Concordia, Westhaven 27.

Onze achternaam en de naam van de straat waarin wij wonen, zijn belangrijke persoonlijke kenmerken. De straat geeft aan waar in de stad wij wonen. Achter de straatnaam schuilt een hele wereld. Immers de naam staat ergens voor: een plant, boom, bloem, schilder, historicus… Veel bewoners willen meer over de naamgever van hun straat weten. Soms is informatie eenvoudig te vinden, maar vaak ook niet. Een straatnamenboek kan een belangrijke rol vervullen; hierin worden naast andere zaken in ieder geval de namen van de straten verklaard. De Historische Vereniging die Goude ziet in het uitbrengen van een straatnamenboek een taak voor zich weggelegd.
Reeds in 1979 en 1981 gaf die Goude twee straatnamenboeken uit. Zij waren samengesteld door A. Scheygrond. Anno 2012 zijn er zoveel straten bijgekomen, dat een nieuwe uitgave gerechtvaardigd is. Bovendien zijn de straatnamenboeken uit 1979 en 1981 reeds lang uitverkocht. In eerste instantie heeft die Goude overwogen een aanvulling op de boeken van Scheygrond uit te geven, maar uiteindelijk is de keuze gevallen op het uitbrengen van een nieuw straatnamenboek, dat ook anders is opgezet. Uitgangspunt van het nieuwe vier delen tellende boek vormen de wijken. Het eerste deel zal in oktober 2012 verschijnen ter gelegenheid van het tachtigjarig bestaan van die Goude. Daarna volgt elk half jaar een deel.
Gouda bestaat uit twaalf wijken, elk met een eigen karakter. De wijken zijn onderverdeeld in buurten. Van elke wijk of buurt is in een van de vier delen van dit straatnamenboek een beschrijving opgenomen. De wijkbeschrijvingen zijn als volgt over de vier delen verdeeld: deel 1 beslaat Binnenstad en Stolwijkersluis; deel 2 Korte Akkeren, Nieuwe Park, Kadenbuurt en Kort Haarlem; deel 3 Ouwe Gouwe, Oosterwei, Achterwillens/Goudse Hout en Gouwestroom/Oostpolder in Schieland/Westergouwe en ten slotte deel 4 Bloemendaal/Plaswijck en Goverwelle.
De beschrijvingen schetsen verleden en heden van de wijken in een lopend verhaal. Niet alleen tekst, maar ook tekeningen, foto’s en kaarten maken de ontwikkeling van de wijken zichtbaar. Na elke wijkbeschrijving volgt een korte verklaring van de namen van de straten in die wijk. Aansluitend is - eveneens per wijk - een verklaring van de namen van de bruggen en waterlopen opgenomen.
Tijdens de lezing op 25 april gaat Nico Habermehl in op de opzet en de uitvoering van het boek. Ook besteedt hij aandacht aan de verdeling van de stad in wijken en de straten die daarin liggen. Dat doet hij aan de hand van afbeeldingen.

Na de pauze komen de volgende onderwerpen aan de orde:

01. Opening door de voorzitter
02. Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 27 april 2011
03. Afscheid van de vertrekkende voorzitter
04. Ingekomen stukken en mededelingen
05. Jaarverslag van de secretaris over 2011 en werkgroepen
06. Jaarverslag van de penningmeester over 2011
07. Verslag van de kascommissie, decharge van het bestuur en herbenoeming van de commissie
08. Begroting voor het boekjaar 2012
09. Beleidsplan 2012-2014
10. Bestuursaangelegenheden
(De voorzitter Adri van den Brink en de penningmeester Frans Vis treden af; zij zijn niet herkiesbaar. Het bestuur stelt voor in hun plaats de volgende leden te benoemen: Gerard van Ham resp. Hans Hoogenraad. Het bestuurslid Han Breedveld treedt af en is herkiesbaar. Het bestuur draagt het lid Jan de Haan voor als nieuw bestuurslid om de ruimtelijke advisering te versterken. Tegenkandidaten kunnen door gezamenlijk 10 leden tot uiterlijk 22 april schriftelijk worden opgegeven aan de secretaris. Vicevoorzitter Marianne Lint treedt ook af. Zij zal met het oog op de overdracht van bestuurstaken en de organisatie van het jubileum haar activiteiten voortzetten tot medio oktober)
11. Overdracht van het voorzitterschap
12. Rondvraag
13. Sluiting

We hopen u te mogen begroeten tijdens de jaarvergadering! Lees hier de stukken.

Overig nieuws:

Stadsmaquette – koop uw eigen pand!

Geachte leden van die Goude,

Zoals u ongetwijfeld weet, heeft Museum Gouda de ambitie om een actief stadsmuseum te zijn. Onze missie luidt: "Museum Gouda brengt de geschiedenis van de stad tot leven voor een zo divers mogelijk publiek."

Vanuit die missie gedacht, heeft het museum de afgelopen maanden veel aandacht gegeven aan Dirck Crabeth; in onze ogen de grootste kunstenaar die ooit in Gouda gewoond en gewerkt heeft. In de loop van dit jaar laten we een digitale groeikaart van Gouda ontwikkelen. Bovendien gaan we de stad Gouda reconstrueren anno 1562: 450 jaar nadat Jacob van Deventer de stadsplattegrond heeft gemaakt. We doen dat in de vorm van een stadsmaquette. Die stadsmaquette krijgt de komende 10 jaar een prominente plek in het museum. Rondleiders zullen de maquette als uitgangspunt gebruiken voor hun verhalen over:
-het ontstaan van deze Hollandse polderstad aan Gouwe en IJssel
-het kasteel waar Jacoba van Beieren nog gewoond heeft
-de plek waar Erasmus opgroeide
-de binnenvaart, de stadskraan en het bier

-de vele kloosters en kapellen

De maquette wordt een topstuk, iets om trots op te zijn als inwoner van Gouda.
Om de maquette te realiseren, zijn we afhankelijk van velen. Alle inwoners van de Goudse binnenstad krijgen de gelegenheid hun 'eigen' pand op schaal 1:350 in de maquette te kopen. Prijs per pand: 100 euro. U, als lid van de Historische Vereniging die Goude, bent als geen ander in staat dit project op waarde te schatten. Ik doe een beroep op leden van de vereniging om in groten getale tot aankoop over te gaan. U kunt dit doen vanaf 17 april via www.gouda1562.nl. Op deze site vindt u alle informatie die u nodig heeft om een bijdrage te leveren aan de stadsmaquette en kunt u de campagne op de voet volgen. Uw naam als 'aandeelhouder' zal worden vermeld op zaal bij de maquette.

Bij voorbaat dank!

Gerard de Kleijn
(directeur Museum Gouda)

Excursie naar Leerdam op 17 maart 2012
Op 17 maart 2012 was er een excursie naar Leerdam, onder andere naar het Nationaal Glasmuseum dat in 2010 geopend is. In het museum is de complete collectie van Nederlands glas te vinden vanaf 1880. Het dijkhuis van de voormalige directeur Cochius is verbonden met de villa van de mede-directeur Bunde (begin 20e eeuw) d.m.v. vier loopbruggen. De drie gidsen vertelden enthousiast over de ontwerpen, maar ook over de soms excentrieke ontwerpers. Een ontwerper van glas was soms ook een architect, zoals Van Bazel, die de synagoge van Enschede ontworpen heeft. Anderen waren graficus: ontwerpers van postzegels, vervalser van persoonbewijzen of makers van getuigschriften en posters. Behalve geperst glas (massaproductie) waren er ook unieke stukken. Lees hier het uitgebreide verslag.

9 **juni**: **stadswandeling over ambachten**

Op zaterdag 9 juni vanaf 14.00 uur is de jaarlijkse stadswandeling van die Goude. Dit jaar staan ambachten centraal. We brengen onder andere een bezoek aan de Waag. U kunt zich alvast opgeven voor de stadswandeling via mirandavanelswijk@gmail.com of (0182) 58 14 76.

In de week voorafgaand aan de stadswandeling verzorgt Imelda van der Linden een rondleiding door Museum Gouda. Ambachtsgilden hebben eeuwen lang een belangrijke maatschappelijke rol vervuld, ook in Gouda. In Museum Gouda is daar heel wat van terug te vinden. Schilderijen, objecten en zelfs een

complete kamer (chirurgijnsgildekamer). De rondleiding door het museum door Imelda van der Linden is op dinsdagochtend 5 juni om 11.00 uur of op donderdagmiddag 7 juni om 13.30 uur. Ook hiervoor kunt u zich opgeven bij Miranda van Elswijk.

Stadhuis

Sinds de vorige nieuwsbrief zijn er weer diverse ontwikkelingen met betrekking tot het stadhuis die de Historische Vereniging raken. Zo wordt de opvolger van de VVV niet in het stadhuis gevestigd, maar in de Waag. Momenteel stellen bedrijven plannen op voor toekomstig gebruik van het stadhuis. Het is nog onduidelijk waar dit toe leidt. We weten wel dat die Goude in ieder geval dit jaar kan doorgaan met de zaterdagse openstelling van het stadhuis zodat het stadhuis voorlopig voor het publiek toegankelijk blijft. Tenzij ons dat onmogelijk wordt gemaakt, zullen we de openstelling ook in volgende jaren voortzetten. Gelukkig blijkt dat ook anderen dit belangrijk vinden. Zo hebben we contact met drie galeries die samen een plan gaan indienen voor het gebruik van de benedenruimte in het stadhuis. Zij willen daarbij graag samenwerken met die Goude.

Wie is …. **Jan Potharst**?

In deze rubriek stellen (bestuurs)leden van die Goude zichzelf voor. Deze keer: Jan Potharst.

“Ik ben Jan Potharst, geboren in 1944 in Gouda. Ik heb 20 jaar aan de Burgemeester Martensstraat gewoond en daarna al 40 jaar aan de Jaap Edenlaan, oud Goverwelle. Ik ben altijd ongehuwd gebleven. Ik heb de Aloysius lagere school aan de Spieringstraat gevolgd; daarna de 4-jarige Handelsdagschool (buiten Gouda) en ben geëindigd met de Sint Antonius HBS - A, toen nog aan de Verlengde IJssellaan.

Mijn grootvader heeft in 1890 Woninginrichting Potharst opgericht. Na mijn vader was ik samen met mijn broer vanaf 1961 de derde generatie die de meubelzaak aan het begin van de Kleiweg leidde. Ik heb dat zo’n twintig jaar gedaan. In die tijd groeide het bedrijf flink. De oorspronkelijke vier panden (oud-woonhuizen) werden tijdens vele verbouwingen samengevoegd en uitgebreid; zo werd er bijvoorbeeld een compleet nieuwe voorgevel voor gezet, een lift ingebouwd (de eerste in een winkelpand in Gouda) en het pand van airconditioning voorzien. In 1980 kocht de Rabobank het hele complex om er een nieuw bankgebouw in te vestigen. Dat is inmiddels overigens alweer door hen verlaten.

Ik heb in de besturen van de diverse ondernemersverenigingen gezeten, zoals de Kleiwegwinkeliersvereniging, het Katholiek Nederlands Ondernemers Verbond, afdeling Gouda, en de overkoepeling van de Goudse organisaties van ondernemers in het midden- en kleinbedrijf, de Goudse Ondernemers Centrale. Bij het CDA was het gebruikelijk ook een ondernemer in de fractie te hebben en mij werd gevraagd of ik namens de middenstand in de gemeenteraad wilde plaatsnemen. Zo kwam ik in september 1978 in de gemeenteraad. Al na twee jaar werd ik wethouder van Gouda, omdat CDA-wethouder Houdijk – die daarna nog vele jaren voorzitter van die Goude is geweest – burgemeester van Zoeterwoude werd. Daar in Gouda wethouder een fulltime functie is, ben ik toen teruggetreden als directeur van Woninginrichting Potharst. Mijn broer moest het toen alleen doen en is nog steeds bezig in de woninginrichting, nu als slaapspeciaalzaak Back-Up Slaapadviseurs aan de Groen van Prinsterersingel te Gouda.

Ik ben tot april 1998 wethouder gebleven; wel met diverse wisselingen in de portefeuille in de loop der jaren, maar cultuur heb ik altijd gehouden. Als wethouder had in vele nevenfuncties die bij de functie hoorden. Bijvoorbeeld het Recreatieschap Reeuwijkse Plassen, de Streekarchiefdienst, de Goudse Schouwburg, het Bedrijvenschap Regio Gouda (verantwoordelijk voor het bedrijfsterrein Gouwe Park), enzovoorts. Na mijn afscheid van de gemeenteraad en het College van Burgemeester en Wethouders ben ik na enkele jaren in maart 2001 lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland geworden. Zo kon ik vooral ook de Goudse belangen op provinciaal niveau vertegenwoordigen. Dat heb ik zes jaar gedaan. Inmiddels ben ik gepensioneerd, maar ik heb nog twee vrijwilligersfuncties: bestuurlid van de Historische Vereniging die Goude en voorzitter van de Stichting Evenementen Gouda, die de zomerconcerten in het Houtmansplantsoen verzorgt.

Ik ben al een aantal jaren bestuurslid van die Goude en werd vooral gevraagd vanwege mijn bestuurlijke en

cultuur- en monumentenachtergrond.

Waarom ben je lid geworden?
In het jaar dat die Goude het vijftigjarig bestaan vierde, dus in 1982, ben ik tijdens de jubileumbijeenkomst lid geworden. Dokter Bik senior was toen voorzitter en was ook mijn huisarts. Dus ik moest wel lid worden! Maar mijn historische interesse voor alles wat met Gouda te maken heeft, maar ook de geschiedenis van de andere Europese landen, was natuurlijk meer de aanleiding. Ik vertegenwoordig die Goude in het Beraad Stadsrand Gouda Krimpenerwaard en was nauw betrokken bij de pogingen om de Stolwijkersluis gerestaureerd te krijgen. Daarnaast ben ik al jaren stadhuisvrijwilliger. En sinds kort ben ik vanuit het bestuur de contactpersoon voor de excursies van die Goude. Ik ga ook bijna altijd zelf mee.

Welke activiteiten spreken je aan?
Vooral de lezingen en de excursies. En natuurlijk ben ik een warm aanhanger van het Watergilde en steun ik hun activiteiten. Zelf ben ik als wethouder verantwoordelijk geweest voor de start van het toegankelijk maken van de Gouwe en Haven. Het beweegbaar maken van de twee bruggen in de Gouwe (tegenover de Nieuwe Haven en de Lange Groenendaal) is onder mijn verantwoordelijkheid tot stand gekomen. Helaas stokt de verdere uitvoering de laatste tijd. Natuurlijk is ook ons uitstekende blad de Tidinge voor mij en veel leden de reden om lid te worden en te blijven!

Tips voor de vereniging?
Doorgaan met wat we al doen. En proberen nieuwe leden te werven onder de nieuwe bewoners van Gouda en bijvoorbeeld in de wijk Goverwelle. Ik hoop ook dat er een werkgroep Ruimte van de grond kan komen, vooral om de ontwikkelingen in het historische centrum en haar randen (Spoorzone) te volgen.